

da vzame iz Južne Afrike. vkljub kočljivemu položaju, v katerem se nahaja ondi lord Roberts — tri bataljone vojakov in jih brzo odpošlje na Kitajsko. Seveda ti trije bataljoni ne bodo mnogo opravili, in Angleže tare tem večja nevolja, ker morajo videti kako uspešno prodira v Mandžuriji Rusija. Le-ta je priporila nov lep uspeh na severu. General Grodekov je sporočil s Kabarovska, da je 17. in 18. vzel oddelek generala Saharova mesto Ašej in zaplenil mnogo kitajskega orožja in skladišče živil. Kitajske čete in prebivalci so pobegnili iz mesta. Rusija pa je poslala še nadaljnih 7000 mož v Mandžurijo, da si tako popolnoma zavaruje svoje stališče v severni Kitajski. Rusija anektira pač Mandžurijo, toda nje namen je jedino le ta, da se utrdi za oni možni slučaj, ako bi hotela kaka druga vevlast jej škodovati na tem kraju, ki meji neposredno na Rusijo. Nadalje se poroča, da so Kitajci zelo razburjeni, ker so Japonci zasedli okraj Amoy, radi tega se je bati resnih nemirov v pokrajini Fukian. V splošnem vlada veliko razburjenje v Hankau u, v Nankinju in Kantonu, ustaši uprizarjajo tu velikih grozodejstev. Veliki oddelki boksarjev so se prikazali v okolici Tientsina. — Vse to se utegne seveda hitro poleči, ako se sklene mir. V splošnem se zahteva, da se Waldersee-ja zopet odpokliče, ker bi njegov nastop na Kitajskem utegnil še bolj vznemiriti duhove. Takšen je občni položaj, ki je naravna posledica stališča, da Rusija ni Kitajski napovedala vojne. Minister zunanjih del je s posebno okrožnico naznanil vsem velesilam, da smatra Rusija namen skupne akcije doseženim, in da na vsak način umakne svoje vojaštvo iz Pekina. Velesile so grozno presenečene in čuje se mnenje, da je Rusija to storila, ker jej je Li-Hung-Čang ponudil Mandžursko, če doseže za Kitajsko ugodne mirovne pogoje.

Vojna v južni Afriki. — Kakor poročajo časniki, imajo Angleži v Afriki res prave smole. Minoli teden je burski general Dewet zajel železniški vlak, v katerem je bilo 30.000 angleških — uniform in nad eden milijon frankov denarja. — Reuterjev urad poroča, da je vsak hip pričakovati napada na Ladybrand. V bližnjem hribovju so se prikazale goste burske čete, kar je zelo vznemirilo Angleže. Med Belfastom in Dalmamutho pa divja že od 23. avgusta sem hud boj med Buri in Angleži, o katerem pravijo, da je odločilen za nadaljno usodo položaja v južni Afriki. Roberts in Buller sta nastopila vsak s 40.000 vojakov proti generalu Botha in predsedniku Oranje, Steynu. Buri so zasedli hribovje okoli Belfasta in Machadorpa. Bursko tojništvo se vede tako junaško, da je hvali sam Roberts. Buri so se naposled — nepremagani — umaknili v nepristopno pogorje Leydenburga. — Angležem pa nedostaje na mnogih njihovih operacijah potrebnih živil in obleke, kar je jako občutno v tem zimskem času. Veliko angleških vojakov je tako utrujenih ter užuljenih, da morejo obstati na potu mej marši po slabih kamenitih potih, katera so tem slabejša, čembolj se bližajo gorovju. Veliko njih je brez vsakega obutala. In Roberts je še toliko pogumen, da odpošlje vojaštvo iz Afrike na Kitajsko! Ali je to znamenje, da smatra stvar za dobljeno ali izgubljeno, ali pa, da so mu postali vojaki radi velike bede — odveč! Upati je pa, da se kmalu odloči tudi v južni Afriki, ali postanejo ondi Angleži gospodarji ali ne. Kakov strah navdaja Angleže, kaže dejstvo, da je Roberts oficijelno razglasil anekcijo Transvaala, dasi je komaj četrtina te države v njegovih rokah. Storil je to, da bi noben Bur ne mogel več podpirati burske armade, ker bi bil sicer radi izdajstva ustreljen. Tako upajo Angleži, da bodo bursko armado izstradali. — Reuter javlja iz Pretorije dne 31. m. m.: Od železniškega osobja zahtevajo vedno več; sedaj je 1100 milj železniške proge v prometu. Na severu in zapadu Transvaala nadaljujejo živahno vojne operacije.

Obrtnija.

Ljubljanska kreditna banka.

Nova banka, ki se imenuje „Ljubljanska kreditna banka“, in katero je dovolilo visoko c. kr. notranje ministrstvo z dne 18. malaga srpana 1900, števil. 23.508, je že pričela delovanje na podlagi njenih pravil ter ima prostore v Ljubljani, Špitalske ulice števil. 2, v hiši gospoda Grobelnika. „Ljubljanska kreditna banka“ ni konkurenčno podjetje že obstoječim tukajšnjim denarnim zavodom; nasprotno je tista takorekoč njihova popolnitev ter se bode vedno potrudila ostati v prijetnem sporazumljenju in živahni zvezi s hranilnicami in s posojilnicami. „Ljubljanska kreditna banka“ ni politično, temveč čisto trgovsko podjetje, katera ima svoj postanek zahvaliti potrebi prebivalstva po domačem bančnem zavodu, in bode pri svojem delovanju obračala vso pozornost temu prebivalstvu ter potemtakem prizadevala si pred vsem izpopolnjevati svojo nalogo v krepki podpori kupčije, obrti in industrije. „Ljubljanska kreditna banka“ je vsled svojih cbilnih zvez v prijetnem položaju omogočiti tudi najširšim krogom posluževali se koristi, ki izvirajo od velikega kapitala ter vabi zato, da se uporablja njeno posredovanje, zatrjujoč, da bode vsakdo kulantno in ceno postrežen. — V upravni svet so bili izvoljeni sledeči gospodje: načelnikom Ivan Hribar, župan ljubljanskega mesta; namestnikom načelnika Josef Špitalsky, ravnatelj dunajske filijalke „Živnostenske banke“ na Dunaju; odbornikom gg.: Kornelij Gorup, veletržec v Trstu; J. U. dr. Josef Jahoda, odvetnik in predstojnik glavne pisarne njegove vis. grofa Harracha; Ivan Knez, veletržec v Ljubljani; Franc Kollmann, veletržec v Ljubljani; Jan. Otto, cesarski svetnik in namestnik predsednika „Živnostenske banke“ v Pragi; dr. Ivan Tavčar, odvetnik in deželni odbornik v Ljubljani; Urban Zupanec, veletržec v Ljubljani. Ravnateljem pa je bil imenovan gospod Ladislav Pečánka. Posli „Ljubljanske kreditne banke“: Nakup in prodaja vrednostnih papirjev in valut, posebno rent vseh vrst, zastavnih pisem, železniških prioritet, akcij, srečk, nemških mark, laških lir, rubljev, američanskih dolarjev, i. t. d. Vnovčevanje kuponov, izžrebanih zastavnih pisem in srečk. Zavarovanje proti izgubi pri kurzu pri izžrebanju srečk, zastavnih pisem in prioritet. Vinkulacija in devinkulacija vrednostnih papirjev vseh vrst najkulantnejše. Kavcije vojaških ženitev, kakor tudi vse druge kavcije v vrednostnih papirjih preskrbuje ceno. Denarne vloge obrestuje od dne vloge do dne vzdiga s 4 % in izplačuje tudi večje zneske proti zelo kratki odpovedi. Posojila na vrednostne papirje z zmernimi obrestmi. Sprejemanje vrednostnih papirjev v shrambo in oskrbovanje. Revizija izžrebanih števil in odrezovanje kuponov. Eskomptovanje menic kulantno in ceno. Incasso menic na vse tuzemske in inozemske bančne trge. Dovoljenje domicilovanja menic izven Ljubljane v zvezi z

banko stoječih strank. Stavbni krediti z primerno podlogo najkulantneje. Blagovni oddelek. Nakup in prodaja blaga v komisiji. Poleg tega se bodo najskrbneje izvrševale vse druge v bančno stroko padajoče transakcije.

Kmetijstvo.

Kmetijska šola na Grmu.

Deželni odbor kranjski je razpisal 7 deželnih ustanov za mladeniče, kateri bi se hoteli dve leti na kmetijski šoli na Grmu šolati. Kakor dozda še vsako leto, tako hočemo tudi letos to priliko v to porabiti, da našim trdnim gospodarjem grmsko šolo priporočamo, ter jim svetujemo, svoje gospodarstvu namenjene sinove za dve leti vanjo poslati. To storiti, smatramo za svojo dolžnost, kajti žal in še jedenkrat žal, da se zamoremo takorekoč sleherni dan na lastne oči prepričati, da se ta prekoristni, za kmetijskega gospodarja pač najvažnejši deželni zavod, kaj slabo izkoristuje in zanemarja. Dostikrat imamo priliko, snažno opravljene in vzgledno se vedoč učence te šole opazovati. Lepa močica jih je, zdajšnih baje 32, pa ako vprašamo koliko je med njimi Dolenjcev zvemo, da še tretjina ne, kajti med 32. jih je komaj 9, ostali pa so Gorenjci, Notranjci, da še celo Istrijani, Goričani, Kraševci, Štajerci. To je pač žalostna prikazen, katera prav do dobrega spričuje, da je Dolenjska, kar se kmetijskega napredovanja tiče, še na tako nizki stopinji, da se niti potrebo kmetijske šole in iz nje izhajajočo strokovno izobrazbo kmetijskih gospodarjev ne uviduje, ali vsaj niti približno tako ne uviduje, kakor bi se to dandanes uvidevati pač moralo.

Dne 18. t. m. obhajalo se je po celi naši širši domovini, po celi naši slavni Avstriji bolj svečano, ko mogoče, 70letnico rojstva našega presvitlega in priljubljenega cesarja Franca Jožefa. Ako je imel sleherni pravo čuteči Avstrijan, bodi si katerega koli stanu povoda čez dovolj, v svojem srcu ta dan najsvečanejšim načinom hvaležnosti praznovati, imel ga je v prvi vrsti gotovo avstrijski kmetovalec, osobito avstrijski kmet. Leta 1848. je namreč naš presvitli cesar odpravil v Avstriji desetino in tlako, odpravil je grajščanstvo prejšnjega pomena. S to odpravo padla je največja zaveza, da padla je kar naravnost prejšna nemogočnost kmetijskega napredovanja, kajti desetino in tlako zahtevajoči stan strogo kmetijskemu stanu niti pripustil ni na kmetijski napredek le misliti, kaj še le, se ga dejanstveno udeležiti. Po 1848. letu pričelo se je tudi šele po zastopnikih celega naroda za prvi najvažnejši pogoj vsakega napredovanja, posebno pa še kmetijskega skrbeti, namreč za splošno upeljavo ljudske šole, in splošno dolžnost pošiljanja otrok v isto. Kmalu so začutili zastopniki narodov posameznih dežel živo potrebo upeljave strokovnih šol, posebno kmetijskih. In kjer so jih najprej upeljali, ter se jih najbolj poprijeli, tam vidimo dandanes največji napredek in iz tega sledeče

blagostanje kmetijskega stanu. Češka se sme v tem oziru pač zvezda danica imenovati, kateri so sledile ostale avstrijske dežele druga za drugo. Naša Kranjska prišla je v tem oziru prilično šele pozno na vrsto, kajti ne računši nekdanjo kmetijsko takozvano dr. Hubek-ovo šolo v Ljubljani, katera je bila na ne pravi, zlo le grajščinstvu ustrezajoči podlagi osnovana; odprlo se je prvo kmetijsko šolo, katera je pa skoraj le vinarska in sadjarska bila, šele leta 1873. na Slapu pri Vipavi. Iz raznih pa gotovo tehtnih vzrokov odpravilo se je to šolo že leta 1886. in namesto nje ustanovilo zdajšno popolno kmetijsko šolo na Grmu. Popolna kmetijska je šola na Grmu zato, ker se v njej razun vinarstva in sadjarstva tudi vse druge kmetijske panoge poučujejo, kakor: živinarstvo, poljedelstvo i. t. d. Kako na dobrem glasu, da je naša kmetijska šola na Grmu, dokazuje nam pred vsem to, da je število njenih učencev v prilično tako kratkem času tako narastlo, kajti veliko starejše šole sosednjih dežel nimajo toliko učencev, ampak veliko manj jih imajo. Da je šola na Grmu na dobrem glasu, dokazuje tudi to, da jo obiskujejo i učenci iz drugih dežel, in posebno pa še to, da visoko c. kr. poljedeljsko ministrstvo zahajanje inodeželnih učencev na Grm z državnimi štipendijami podpira, namreč Goričane, Istrijane in Tržacane. Da je ravno iz Dolenjske tako malo učencev na Grmu, je kakor rečeno žalostni pojav, kateri prav do dobrega spričuje, da smo na Dolenjskem, kar se kmetijskega napredovanja tiče, še na tako nizki stopinji, da še niti potrebo kmetijske šole ni iz nje izhajajoče strokovno šolsko izobrazbo kmetijskih gospodarjev ne uviduje. Tej prikazni v okom priti, mogoče je pa le na ta način, da se loti za stvar uneta dolenjska inteligenca za šolo na Grmu agitovati. Zato apelujemo danes na našo duhovščino, učiteljstvo in vso ostalo zavedajočo inteligenco po Dolenjskem s prošnjo, da za pošiljatev kmetijskih sinov na Grm agitujejo. Nagovarjajte vse premožne gospodarje, da pošljejo svoje za dom namenjene nadarjene sinove vendar v zavod, kateri je ravno njim in le njim namenjen. Zato vas prosimo vse, in prosimo vas le z najboljšega namena, kajti le strokovno izobražen kmetijski stan dovesti nas zamore do narodnega blagostanja, katerega se vsi želimo.

Poučni in zabavni del.

Labudova pesem.

Novela.

Spisal Georges Ohnet.

I.

V stolpu mestne hiše v Dieppe je odbila ura ravno deset, ko so se odprla mestna vrata pri jedni izmed najlepših hiš v ulici Aguado, in je izstopila mlada miss, velika elegantna blondinka, roznatega obraza, ožarjenega z modrimi očmi nedolžnega izraza; na sebi je imela lepo mornarsko obleko s sidri na ovratniku in z zlatimi ob-